

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:
a.iu@regeringskansliet.se

Remiss av Etableringsboendelagen - Ett nytt system för bosättning för vissa nyanlända. SOU 2025:35.

Er beteckning: SOU 2025:35 A2025/00455

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Blekinge ställer sig generellt positiv till stora delar av utredningens förslag. Länsstyrelsen har dock vissa synpunkter och kommentarer att lämna.

Framför allt invänder länsstyrelsen mot utredningens förslag att minska finansieringen till länsstyrelserna med 30 miljoner per år från och med år 2027. Se avsnitt 18.7 *Konsekvenser för statens finanser: Länsstyrelserna*

Länsstyrelsen Blekinge vill också lyfta vikten av se över hur utredningens förslag påverkar och påverkas av andra pågående utredningar och lagstiftningsprocesser på integrationsområdet. Eftersom flera processer pågår parallellt är det svårt att få en överblick över hur mottagandet av nyanlända kommer att påverkas på sikt. Länsstyrelsen vill särskilt lyfta hur förslagen i SOU 2025:53 Kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper kan påverka utfallet av de förslag som lämnas i den utredning som hanteras i detta yttrande.

Avsnitt 8.4.2 En uppdaterad fördelningsmodell

Länsstyrelsen menar att arbetsuppgiften att fatta beslut om kommunal är en av de minst resurskrävande arbetsuppgifterna som länsstyrelserna har på integrationsområdet. Utredningens förslag innebär att samrådsprocessen kommer att bli mer komplex och

kräva mer tid och resurser av de involverade myndigheterna än idag. Länsstyrelsen delar inte utredningens bedömning att finansieringen till länsstyrelserna kan minskas med anledning av den förändrade processen. Se även kommentar till avsnitt 18.7 *Konsekvenser för statens finanser: Länsstyrelserna*

Avsnitt 8.4.4 Justering av utfallet från fördelningsmodellen efter kommunernas önskemål

Länsstyrelsen föreslår att Migrationsverkets föreslagna uppdrag i 2 kap §9 kompletteras med ett uppdrag till länsstyrelserna att informera kommunerna om fördelningsförfarandet samt att föra dialog med kommunerna om utfallet av takmodellen och möjligheten att ange önskat tal för mottagande.

Med en mer komplex fördelningsmodell bedömer vi att det är för sent för länsstyrelserna att komma in i informationsprocessen först när anvisningstalen redan är fastställda.

Avsnitt 9.7 Länsstyrelsen ska föra dialog med kommunerna om att främja mottagande

Länsstyrelsen är positiv till utredningens förslag om att myndigheten ges i uppdrag att föra dialog med kommunerna i länet för att främja kommunernas arbete med att planera sitt mottagande.

Länsstyrelsen önskar att detta uppdrag tydligt knyts till det föreslagna uppföljningsuppdraget. Se avsnitt 11.3 *Länsstyrelsen ska följa upp kommunernas ansvar för att ordna etableringsboende*.

Avsnitt 10.3 Nyanlända har en tidsbegränsad rätt till etableringsboende

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget att ge nyanlända rätt till etableringsboende i 36 månader men anser inte att det bör finnas ett tak för hur länge kommunerna kan erbjuda boendeformen. Länsstyrelsen förordar i stället att skrivningen är att en nyanländ har rätt till etableringsboende i *minst* 36 månader alternativt att förordningen ger kommunerna möjlighet att erbjuda boendeformen även efter 36 månader. På så sätt bevaras kommunernas möjligheter att arbeta med långsiktiga boendelösningar och med integration på

ett sätt som är anpassat efter individen i ett längre perspektiv. Långsiktigt hållbara boendelösningar är en grundläggande förutsättning för nyanländas integration. Utredningens förslag om ett tidsbegränsat kommunalt ansvar att erbjuda etableringsboende medför risker som kan motverka nyanländas etablering på arbetsmarknaden och långsiktig bostadstrygghet, vilket riskerar att leda till att de integrationspolitiska målen inte nås.

Avsnitt 11.1 Kommuner ska erbjuda stöd i att söka bostad

Länsstyrelsen instämmer i att kommunerna bör ge nyanlända stöd i att söka bostad men menar att detta är ett för smalt fokus för kommunernas stöd och förordar att skrivningen breddas till att kommunerna ska erbjuda insatser och stöd som stärker den nyanländas möjligheter att etablera sig på den ordinarie bostadsmarknaden.

Det vore också önskvärt att det tydliggörs att kommunernas stöd i att söka bostad relaterar till kommunernas bostadsförsörjningsansvar, arbetet med att motverka hemlöshet samt att stödet ska vara inriktat på att hitta bostad i anvisningskommunen och enbart på den nyanländas initiativ ska riktas mot att söka bostad i annan kommun. Risker är annars att kommuner aktivt medverkar till bosättning i annan kommun, så kallad social dumpning.

Om kraven på stöd från kommunerna till den nyanlända utvidgas enligt ovan bör länsstyrelsernas uppföljningsuppdrag utvidgas på motsvarande sätt.

Avsnitt 11.3 Länsstyrelserna ska följa upp kommunernas ansvar för etableringsboende

Länsstyrelsen är positiv till förslaget men föreslår att länsstyrelsernas ansvar för uppföljning regleras i 4 kap etableringsboendeförordningen i stället för, som utredningen föreslår, i förordning (2016:1363) om länsstyrelsernas uppdrag avseende insatser för asylsökande och vissa nyanlända invandrare.

Uppföljningsuppdraget länsstyrelserna föreslås få är knutet till kommunernas arbete med etableringsboende och stöd till att etablera sig på den ordinarie bostadsmarknaden.

Det uppdrag till länsstyrelsernas som finns i förordning 2016:1363 har ett brett fokus på kommunernas arbete med beredskap och kapacitet i mottagningssystemet samt genomförande av integrationsinsatser. Den allmänt hållna skrivningen i nuvarande förordning är något länsstyrelsen ser positivt på och som bedöms ge utrymme och flexibilitet att över tid anpassa länsstyrelsernas uppföljning utifrån nationella prioriteringar och regionala behov.

Länsstyrelsen ser att det finns en risk att den skrivning som föreslås av utredningen kan leda till att länsstyrelsernas arbete fokuseras på boendefrågorna på bekostnad av annan kommunal verksamhet inom integrationsområdet.

Avsnitt 18.7 Konsekvenser för statens finanser: Länsstyrelserna

Länsstyrelsen invänder mot utredningens förslag att minska finansieringen till länsstyrelserna med 30 miljoner kronor per år.

Utredningen motiverar minskningen med att länsstyrelsens roll i processen minskar i och med att kommuntalsbeslutet övergår till Migrationsverket. Länsstyrelsen menar dock att själva kommuntalsbeslutet utgör en mycket liten del av länsstyrelsernas arbete i kommuntalsprocessen. Länsstyrelserna föreslås även fortsättningsvis ansvara för dialogen med kommunerna kring kommuntalen och möjligheten till omfördelning samt föra dialog med kommunerna inom länet i syfte att främja deras arbete med att planera för att ta emot och ordna bostad för de nyanlända som omfattas av anvisning.

Länsstyrelserna har också fortsatt ett brett integrationsuppdrag och har under senare år fått utökade arbetsuppgifter inom bosättningsprocessen, bland annat kopplat till nyanlända från Ukraina, utan att länsstyrelsernas finansiering utökats.

Länsstyrelsen har också under avsnitt 8.4.4 *Justering av utfallet från fördelningsmodellen efter kommunernas önskemål* föreslagit att länsstyrelserna bör ha en mer uttalad och framträdande roll gentemot kommunerna i fördelningsprocessen.

Därutöver föreslår länsstyrelsen att kraven på kommunernas stöd till den nyanlända breddas i förhållande till vad utredningen föreslår och att därmed också länsstyrelsernas uppföljningsuppdrag utökas på motsvarande sätt. Se avsnitt 11.1 *Kommuner ska erbjuda stöd i att söka bostad*. Även detta talar emot att sänka finansieringen till länsstyrelserna.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen vill i sammanhanget framföra att myndighetsledningen under många år i myndighetsdialoger och i andra dialoger med regering och regeringskansli framfört att myndigheten är underfinansierad i förhållande till de uppdrag vi har.

Länsstyrelsen Blekinge har redan idag svårt att bemanna integrationsuppdraget på det sätt som uppdraget egentligen kräver. Detta framgår också av de återrapporteringar som gjordes för verksamheten under år 2024.

En minskning av länsstyrelsernas förvaltningsanslag med 30 miljoner per år skulle hos länsstyrelsen i Blekinge få negativa konsekvenser också för andra uppdrag än integrationsuppdraget.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Ulrica Messing med enhetschef Johanna Duhlaku som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.